

Şinasi Yeldan: Bizim Kuşağın Kahraman Abisi

Güray Öz

Şinasi Yeldan bizim kuşağın kahramanlarından, abilerindedir. Hani şu sıralarda sıkıntısını çektiğimiz gazete kitap kağıdını o yıllarda üreten, sonra arsa fiyatına satılan fabrikada, SEKA'da işçiydi, bir yandan çalıştı bir yandan okudu. Hukuk Fakültesi'nde girdi, avukat oldu. Tek bir gerekçesi, amacı ve hevesi var, işçi haklarını savunmak. Ömrü boyunca da savunacak. Nerede? Bulduğu her yerde, her toplantıda, her olanakta, duruşma salonlarında, fabrika önlerinde, direnişlerde grevlerde, gözaltına alınan gençlerin yanbaşı... Başka nerede?

İşçilerin partisinde Türkiye İşçi Partisi'nde.

O yıllar dağdağalı yıllardı. Askeri darbe olmuş, her nasılsa Menderes hükmetinin yok ettiği etmeye çalıştığı, muhalefeti bire kadar kırmaya kararlı olduğunu gösterdiği, vatan cephesine katılanlar listelerinin Türkiye nüfusunu geçtiği, İnönü'nün taşlandığı, gerginliğin tırmandığı atmosferde askerler yönetime el koymuş ve yine darbe öncesinin eylemci aydınlarının, gençlerini etkisiyle ufukta özgürlük işaretleri yeni bir anayasa ihtimali belirmiş, öyle zamanlar işte. Bu havanın doğmasında işçilerin her fırsatta siyaset yapmak istemelerinin, bunu ağır cezaları göze alarak sık sık örgütlenerek gösterdikleri yılların payı büyük. Ve özgürlük havası işçi partisinin kuruluşuyla yeni bir aşamaya giriyor.

Şinasi abinin hemen üye olduğu yöneticileri arasına yer aldığı TİP 1961'de kuruldu. İşte o yılların Şinasi Yeldan'ın hep içinde yanında olduğu eylemlerin en önde gelenleri. 25 Kasım 1961: 5 bin Sümerbank işçisi yalınayak yürüyor; 31 Aralık 1961 İstanbul İşçi Sendikaları Birliği'nin öncülüğüne ünlü yığinsal Saraçhane mitingi yapılıyor; 3 Mayıs 1962'de 5 bin işsiz Meclis'e yürüyor ve o yılların efsane grevi direnişi Kavel grevi başlıyor Ocak 1963. Şinasi Abi bütün bu eylemlerin içinde yanında. Genç ve mücadeleci bir avukat o. Hayır, genç bir avukat değil, ömrünü boydan boya işçi hareketine sosyalizme örgütlülüğe adanmış bir sosyalist avukat. Sendika avukatlığı 1952 yılından 1994'e kadar aralıksız sürdü. İşçilerin siyasi mücadelesinde hiç bir zaman geride kalmadı. TİP'te işçilerin partisinde Kocaeli il başkanlığı, Genel İdare Kurulu üyeliği yaptı ama daha önemlisi o hep aktif bir militandı. Örnek mücadeleci hukukçusuydunuz mesleğinde de aktif bir şekilde gösterdi. 1978-80 arasında Kocaeli Baro Başkanlığı yaptı.

Sınıf bakış açısını yitirmemek onun ilkesi oldu. Ama bu kolay bir iş değildir. Sürekli beslenmeyi, okumayı, daha önemlisi sürekli işçi hareketinin içinde olmayı gerektirir. Yoksa o sınıf bakış açısı sizi kolayca terk ediverir. Açığı terk etmemek için hiç bir kavgadan kaçmamak, kimi zaman dostlarla tartışmayı bıkmadan

usanmadan anlatmayı ve anlamayı becerebilmek gerekir. Şinasi Abi bunu başarabilenlerdendi.

Sosyalist gençlerin de dostu yardımcısıydı, eğilimleri ne olursa olsun gözüaltına alınan gençler onu yanbaşılarında bulur, yalnızca iş hukuku ile sınırlı olmayan hukuk bilgisiyile nezaretlerden çıkarlardı. Sonra ille bir başka eylemde yine içerisi ve yine Şinasi abileri gençlerin.

67-68 ve sonrası yıllarda İstanbul Ankara gibi büyük kentlerde yoğunlaşan işçi öğrenci eylemleri Türkiye İşçi Partisinin artan etkisi, Meclis'e girmesi kısa bir süre sonra egemenlerin ve darbecilerin canını sıkıtmaya onları kokutmaya başladı.

Özellikle 15-16 Haziran büyük işçi direnişi işçilerin ücret artışı için değil, sendikalarını korumak için sokağa çıktıkları, kararlı hallerinin EGM'nin sınıfları fena halde korkuttuğu büyük işçi eylemi. İş temsilcileri liderleri hızla gözüaltına bindi. Tutuklandı. Ama yüreklerinde o korku. Hep kaldı egemenlerin. Hala da orada duruyor. Eylem, sendikal hakları korumanın yolunun siyasi nitelikte eylemlerle olabileceğini gösteriyordu. O tarihten sonra işçiler toplu sözleşme görüşmelerinde olsun değişik nedenlerle başlayan eylemlerde olsun hedeflerinin siyasi iktidar olduğunu hiç unutmadılar. Bu dönem patronların ve onların koruyucusu iktidarların sendikal ve siyasi harekete saldırılırsanız yoğunlaştığı dönemdir. 1961 Anayasasının topluma bol geldiğini iddia eden generallerin darbesi tulum balar hayattaki canlanmayı durdurmadı. İşçilerin sendikaların ve siyasi partilerin şiddetle karşı çıktığı neoliberal politikaların uygulanmasının kapısını açan 24 Ocak kararlarını yine bir askeri darbe izledi. Çünkü askeri darbe olmasaydı bu toplumsal direnişin bu kararların uygulanmasını önleyeceğini biliyorlardı. 12 Eylül askeri darbesinin asıl nedeni bu gelişme bu uyanıştır. Sokakta kıskırıtılan çetelerin döktükleri kan ise darbenin nedeni değil, vesilesi oldu.

İşte bu dönem Şinasi Yeldan ve arkadaşlarının durmak bilmeden her yere koştukları her derdin devası olmaya çalıştıkları dönemdir. Sendikalar onlar olmadan iş görmüyor, karar almıyordu; partilerde ve sendikalarda aktif çalışan çaba gösteren Yeldan türü sendikacılar, sınıf hareketinin pusulası gibiydiler. Partide de aktiftiler sendikada da. Böylece sınıf bilinci, sınıf doğrultusu şaşmıyor, arada tartışmalar kimi tatsızlıklar olsa da yol gitmesi gereken yere doğru gidiyordu. Yeldan bu dönemin örnek militanı, eylemcisi, işinin uzmanı, iş hukuku uzmanı, toplu sözleşmecisi, siyasetçisi, devrimcisiydi.

Sonrası faşizm dönemidir. O yıllar da görevlerin ve sorumlulukların arttığı zamanlar oldu. Partili arkadaşlar, sendikacılar tutuklandı, gözüaltını alındı. Darbe amacındayız ulaştı ve uzun bir süre için işçi siyasal ve sendikal hareketinin önü kesildi. Solun yeniden kendini toparlayabilmesi uzun bir süre için mümkün olmadı. Cumhuriyet mitingleri Ergenekon davalarıyla ezildi. Gezi hareketi bir süre için bir canlanma belirtisi olarak kendini gösterdiyse de siyasal iktidarın rejimi değiştirme çabaları önlenemedi. Cemaat çetesinin 5 Haziran darbe girişimi ise iktidarın atmak istediği adımları hızlandırdı. Fırsattan yararlanan iktidarın ilan ettiği Olağanüstü hal

koşullarında çok solcu aydın, akademisyen, gazeteci, genç tutuklandı, mahkum edildi.

Şinasi Abinin bu koşullarda bütün bir ömrünü mücadeleye vermiş bir işçi lideri olarak mutlu olduğunu söylemek mümkün değil. Değildi zaten. Son darbeyi ise çok sevdiği torununun ölümü ile aldı.

Kavga ile mücadele ile geçmiş bir ömürdür. Geride bıraktığı birikim hiç bir yere gitmiş değildir. Birlikte mücadele ettiği arkadaşları, her fırsatta eğittiği genç işçiler sendikacılar onu anıyor “devam ediyoruz Şinasi Abi” diyorlar.

Genç bir gazeteci, Türkiye İşçi Partisi'nin genç bir üyesi olarak bu büyük sendikacıyı tanımış olmanın gururunu taşıyorum, taşımaya ve kuşağımızın abisinden, ustalarından aldığım cesareti yitirmemeye gayret edeceğim.